

SB.4.2.1. Sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelerden yararlanarak aile tarihi çalışması yapar.

Aile Tarihi

Belirli bir olay ve zamana ait kişisel tanıklıkların ve yaşanmışlıkların hatırlanıp değerlendirilmesine sözlü tarih çalışması denir.

Sözlü tarih çalışması, toplumların tarihlerinin yeniden yapılandırılmasına katkıda bulunur.

Ailemiz ve yakın çevremizdekilerin geçmişini öğrenmek, çeşitli dersler çıkarıp geleceğimizi şekillendirmemiz için çok önemlidir.

1 Sözlü tarih çalışmasıyla ilgili verilen ifadelerin doğru olanların başındaki kutuya "D", yanlış olanların başındaki kutuya "Y" yazınız.

- ☐ Sözlü tarih çalışması yapılırken fotoğraflar, günlükler ve gazeteler kullanılabilir.
- ☐ Konuyla ilgili bilgi veren kişinin resmi izinsiz çekilebilir, eşyaları izinsiz kullanılabilir.
- ☐ Görüşme yapmadan önce ön hazırlığa ihtiyaç vardır.
- ☐ Konuya daha fazla hakim olmamız için çeşitli sorular sorulabilir.
- ☐ Konu, etkinliğe başladıktan sonra seçilmelidir.
- ☐ Görüşmenin yeri ve tarihi önceden belirlenmelidir.
- ☐ Sorular anlaşılır olmalıdır.

2 Başarılı bir aile tarihi çalışması yapmak için gerekli olanları işaretleyiniz.

☐ Fotoğraf ve ses kaydı için araç temin etmek	☐ Konuyla ilgili bilgi verecek kaynak kişiyi bizden küçük seçmek
☐ Sözlü tarihle ilgili konuyu seçmek	☐ Açık ve anlaşılır sorular sormak
☐ Sorulacak soruları önceden belirlemek	☐ Konuyla ilgili bilgi toplamak

Çok Zengin Kültürümüz Var

Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan ülkemiz, geçmişte birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Ülkemiz, bu medeniyetlerden devraldığı mirasla eşsiz bir kültürel zenginliğe sahip olmuştur.

Yaşadığınız kentin mimarisi, gelenek ve görenekleri, yöresel yemekleri hakkında araştırma yaparak defterinize yazınız.

Kültürümüzü yansıtan ve kültürümüze zenginlik katan birçok unsur vardır. Yemeklerimiz, el sanatlarımız, oyunlarımız, yaşadığımız evler kültürümüzün parçasıdır.

Halk oyunları da bunlardan biridir. Ülkemizin her bölgesinde farklı halk oyunları oynanır. Görselde Karadeniz Bölgesi'ne özgü halk oyunumuz olan **horon** verilmiştir.

1 Geleneksel Türk el sanatlarının yazılı olduğu kutuları boyayınız.

Hat Sanatı	Yemenicilik	Aşçılık	Nalbantlık
Bakırcılık	Teknikerlik	Türk oyacılığı	Dokumacılık
Bankacılık	Çinicilik	Muhasebecilik	Ebru
Tesisatçılık	Laborantlık	Çorap örücülüğü	Semercilik

2 Görselleri verilen geleneksel Türk el sanatlarının adlarını altlarına yazınız.

ÜNİTE 2

SB.4.2.3. Geleneksel çocuk oyunlarını değişim ve süreklilik açısından günümüzdeki oyunlarla karşılaştırır.

Oyunlarımız

Geçmişte insanlar, seyirlik oyunlar ve etkinliklerle eğlenirlerdi. Günümüze kadar ulaşan seyirlik oyunların çoğu uzun yıllar öncesine dayanmaktadır.

Hoşgeldin Karagöz'üm.
Nereden gelip nereye
gidiyorsun?

Hoş bulduk kel kafalı ka-
ra üzüm. Kafam pişti de
soğutmaya gidiyorum.

Karagöz ve Hacivat, radyo, televizyon ve bilgisayar gibi teknolojik ürünlerin olmadığı dönemlerde insanları eğlendirmek için kurulan, komik konuşmaların yapıldığı gölge oyunudur.

Kültürel zenginliklerimizden biri olan "Karagöz ve Hacivat" geçmişte yaygın olarak izlenen seyirlik oyunlardan biridir.

Görsellerdeki oyunlarla adlarını eşleştiriniz. Günümüzde bu oyunlardan hangilerinin oynandığını işaretleyiniz.

Topaç

Misket

Yakan
top

Çelik
çomak

Uzun
eşek

Mendil
kaptıma

Ara Değerlendirme

Test 2

- 1 Defne, ailesi ile ilgili sözlü tarih çalışması yapacaktır.

Defne, bu çalışmayı aşağıdakilerden hangisiyle **yapamaz**?

- A. Dedesi B. Halası
C. Komşusu D. Anneannesi

- 2 Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali her yıl _____ ilimizde yapılır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A. Ankara B. Kırşehir
C. Edirne D. Kırıkkale

- 3 Sözlü tarih çalışması yaparken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır.

Buna göre hangisi sözlü tarih çalışmasında dikkat edilmesi gerekenler arasında yer **almaz**?

- A. Seçilen konu ile ilgili kaynak kişi seçilmelidir.
B. Kaynak kişi, alanında uzman olmalıdır.
C. Sorular basit ve anlaşılır olmalıdır.
D. Kaynak kişinin geçmişteki hayatı ile ilgili sorular sorulmalıdır.

- 4 Bizim zamanımızdaki oyunlar sizinkilerden çok farklıydı.

Yukarıdaki konuşmaya göre hangisi Ege'nin dedesinin geçmişte oynadığı oyunlardan biri **olamaz**?

- A. Dokuz kiremit B. Uzun eşek
C. Bezirgan başı D. Atari

- 5 "Geçmişte yemek kültürü nasıldı?" konulu sözlü tarih çalışması yapacak olan bir öğrenci aşağıdaki sorulardan hangisini **sormaz**?

- A. Sağlığımız için hangi yemekleri tercih etmeliyiz?
B. Çocukken en çok hangi yemeği severdiniz?
C. Sevdiğiniz yemekler yapıldığında özel misafirler çağırılır mıydı?
D. Yemek yerken tüm aile bireyleri bir arada bulunur muydu?

- 6 Aşağıdakilerden hangisi halk oyunları-mızdan biri **değildir**?

- A. Zeybek B. Horon
C. Halay D. Sek sek

ÜNİTE 2

- 7 Annemizin okul yıllığını incelerken aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

A. Mezun olduğu tarihe
B. İş telefonuna
C. Mezun olduğu okulun adına
D. Okul arkadaşlarının adına

- 8 Sözlü tarih çalışmasında ilk yapılması gereken aşağıdakilerden hangisidir?

A. Sorulacak soruları hazırlamak
B. Görüşmeleri kayda alacak araçları belirlemek
C. Görüşülecek kişiyi belirlemek
D. Bilgileri dosya hâline getirip sunmak

- 9 Aşağıdakilerden hangisi millî kültür öğelerinden biri değildir?

A. 	B.
Kına Gecesi	Yemeklerimiz
C. 	D.
Kıyafetlerimiz	Futbol

- 10 I. Gelenek ve göreneklerimiz
II. Mimarî yapılar
III. Türk el sanatları
IV. Fabrika ve barajlar
Yukarıdakilerden hangileri ülkemizdeki millî kültürü yansıtan öğelerdir?

A. I, II, III
B. I, III, IV
C. II, III, IV
D. I, II, III, IV

- 11 Aşağıdakilerden hangisi millî kültür öğelerimizden biri değildir?

A. 	B.
Dantel	Çiçek süsleme
C. 	D.
Minyatür	Ebru

- 12 Aşağıdakilerden hangisi kültürel miras öğelerinden değildir?

A. Yağlı güreş
B. Kız Kulesi
C. Eski model arabalar
D. Karagöz ve Hacivat

Millî Mücadele

1 Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yere gelmesi gerekenlerden uygun olanları örnekteki gibi işaretleyiniz.

- a. Mustafa Kemal, Millî Mücadele'nin başından itibaren _____ fikrini benimsedi. ☒ bağımsızlık ☐ manda
- b. Atatürk, İzmir'in işgalinden dört gün sonra, 19 Mayıs 1919'da _____ ulaştı. ☐ Samsun'a ☐ Amasya'ya
- c. Atatürk, Türk ulusunu harekete geçirmek için Amasya'da _____ yayınlamıştır. ☐ kongre ☐ genelge
- ç. _____ Kongresi, alınan kararlar bakımından ulusal bir kongredir. ☐ Erzurum ☐ Sivas
- d. _____ toplanacak olan meclisin hazırlıkları tamamlanarak 23 Nisan 1920'de açıldı. ☐ İstanbul'da ☐ Ankara'da
- e. Atatürk, 1923 yılında _____ ilan etti. ☐ meşrutiyeti ☐ cumhuriyeti

2 Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerleri verilenlerden uygun olanları ile tamamlayınız.

Mustafa Kemal Atatürk'ün, 19 Mayıs 1919'da _____'a çıkmasıyla birlikte _____ Savaşı başladı. Mustafa Kemal, halkı bu konuda bilinçlendirmek amacıyla Bazı illerde _____ düzenledi, genelgeler yayınladı. Bu iller sırasıyla _____, _____ ve _____'tir. Kurtuluş Savaşında ülkemizde açılan üç cephe _____, _____ ve _____ cepheleridir. 23 Nisan 1920 yılında, Mustafa Kemal önderliğinde _____ açıldı. Anadolu'nun doğusundan batısına kadar yaşanan savaşlar Türk ordusunun _____ sonuçlandı. Bağımsızlığa kavuştuktan sonra, sıra yönetim şekline geldi. Dönemin koşullarını iyice değerlendiren Mustafa Kemal, 29 Ekim 1923'te _____ ilan etti. Kendisi Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk _____, İsmet İnönü ise ilk _____ oldu.

cumhuriyeti
Samsun
Amasya
cumhurbaşkanı
Doğu
Sivas
Batı
kongreler
meclis
Erzurum
zaferiyle
Kurtuluş
başbakanı
Güney

ÜNİTE 2

3 Aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a. Atatürk'ü lider yapan özelliklerden ikisini yazınız.

b. Atatürk, Kurtuluş Savaşı sırasında aldığı kararları neden meclise danışarak almıştır?

c. Atatürk, neden cumhuriyet yönetimini seçmiştir?

ç. Atatürk'ün ülkemizi geliştirmek için yaptığı çalışmalara bir örnek veriniz.

4 Aşağıda verilen tarihlerden milli mücadeleyle ilgili olanları işaretleyiniz.

1 Eylül 1912

☐

26 Ağustos 1922

☐

29 Ekim 1923

☐

19 Mayıs 1919

☐

29 Mart 1910

☐

23 Nisan 1920

☐

5 I. İnönü Savaşı ile ilgili tabloda verilen bilgilerden yola çıkarak soruları yanıtlayınız.

	Subay Sayısı	Tüfek Sayısı	Makineli Tüfek	Top Sayısı
Türk Ordusu	417	6000	47	28
Yunan Ordusu	472	12 000	80	78

a. I. İnönü Savaşı hangi devletler arasında yapılmıştır?

b. Hangi devletin subay ve tüfek sayısı daha fazladır?

c. İki orduyu sahip olduğu imkânlarla göre karşılaştırırsak hangi sonuca ulaşırız?

ç. I. İnönü Savaşı'ndan hangi ülke galip çıkmıştır?

Konu Değerlendirme

Test 3

- 1 Kurtuluş Savaşı'nda yurdumuzun bazı yerlerinde sadece halkın mücadelesiyle zafer kazanılmıştır.

Buna göre kaç numaralı yerde sadece halkın mücadelesiyle zafer kazanılmıştır?

- A. I B. II C. III D. IV

- 2 Mustafa Kemal Paşa, meclis tarafından başkomutanlığa getirilmiş ve üç ay süreyle meclisin yetkilerini devralmıştır.

Yukarıda verilenlere göre hangi seçenekteki bilgiye ulaşamaz?

- A. Meclis, askerî anlamda tüm yetkileri Mustafa Kemal'e vermiştir.
B. Meclis, tamamen ordunun denetimine girmiştir.
C. Mustafa Kemal'in başkomutanlık yetkisini alması tek elden idareyi ve başarıyı sağlamıştır.
D. Mustafa Kemal, orduların denetimini ele almıştır.

- 3 Mustafa Kemal Paşa, tarih bilinci oluşturmak için ne yapmıştır?

- A. Türk Dil Kurumunu kurmuştur.
B. Halk evlerini açmıştır.
C. Türk Tarih Kurumunu açmıştır.
D. Öğretmen okullarını açmıştır.

- 4 • Yeni Türk devletinin yönetim şeklini belirlemek
• Yönetimdeki yetki ve sorumlulukları belirlemek
• Ulusal egemenliği ve demokrasiyi daha iyi uygulayabilmek

Mustafa Kemal Paşa, yukarıda verilenleri yapabilmek için hangisini gerçekleştirmiştir?

- A. Cumhuriyeti ilan etmiştir.
B. Siyasal partileri kurmuştur.
C. Kongreler düzenlemiştir.
D. Tüm yetkileri almıştır.

- 5 İnsanlar âdetlerini, hislerini, ahlaklarını, eğitimlerini hatta düşüncelerini besleyip yetiştirirken, içinden çıktıkları, içinde yetiştikleri toplumun genel eğiliminden kurtulamazlar.

Atatürk'ün yukarıda verilen sözünden hangi sonuç çıkarılabilir?

- A. Her toplumun kendine özgü kuralları vardır.
B. Atatürk, toplumlara önem vermiştir.
C. Bir birey istese de istemese de içinde yaşadığı toplumdan etkilenir.
D. Bireylerin aldıkları eğitim çok önemlidir.

ÜNİTE 2

- 6 Batı Cephesi ○ Ermeniler
Doğu Cephesi ○ Fransızlar
Güney Cephesi ○ Yunanlılar

Yukarıda, Milli Mücadele Dönemi'nde hangi cephelerde kimlerle savaştığımız verilmiştir.

Buna göre doğru eşleştirme hangi seçenekteki gibi olmalıdır?

- 7 Mondros Ateşkes Antlaşması

Ceren'in yanıtını verdiği soru hangidir?

- A. Kurtuluş Savaşı sonunda hangi antlaşma imzalanmıştır?
B. I. Dünya Savaşı sonunda hangi antlaşma imzalanmıştır?
C. Osmanlı Devleti hangi antlaşma sonunda sınırlarını genişletmiştir?
D. Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'na hangi antlaşmayla girmiştir?

- 8 Mustafa Kemal, Milli Mücadele için çıktığı Anadolu'da, vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığının tehlikede olduğunu bildiren bir genelge yayınladı.

Bu genelgeyi hangi ilde yayınlamıştır?

- A. Erzurum B. Sivas
C. Amasya D. Samsun

- 9 Kurtuluş Savaşı yıllarında düşman işgaline karşı halkın kendi kurduğu yerel birliklerin adı nedir?

- A. Savunma Ekibi B. Misak-ı Milli
C. Kuva-yi Milliye D. Yerel Birlikler

- 10 Kurtuluş Savaşı sırasında meclise her ilden temsilci belirlenmesi hangisinin göstergesidir?

- A. Millet iradesine önem verildiğinin
B. Mecliste yeterli sayıda temsilcinin olması gerektiğinin
C. Atatürk'ün isteklerinin önemli olduğunun
D. Temsilci isteklerinin önemli olduğunun

- 11

Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın hazırlık döneminde yukarıdaki illerin kaçında kongre yapmıştır?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

19 Mayıs 1919 tarihinden başlayarak Atatürk'ün toplantı düzenlediği illerin kronolojik sıralaması nasıldır?

- A. ★●■▲☆ B. ★▲●■☆
C. ▲■☆★● D. ★■▲☆●

